

Utlåtande Rotel IX (Dnr KS 2019/1045)

Taxa för vatten och avlopp 2020

Hemställan från Stockholm Vatten AB

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Taxa för vatten och avlopp 2020 i enlighet med förslag från Stockholm Vatten AB enligt bilaga 1 till utlåtandet, att gälla från och med den 1 januari 2020, fastställs.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Taxan består av i huvudsak av två slags avgifter; anläggningsavgift och bruksavgift. Anläggningsavgiften är en engångsavgift som betalas i samband med anslutning till det kommunala VA-nätet. Bruksavgifter betalas löpande och baseras på förbrukning av olika tillhandahållna vattentjänster (dricksvatten, spillvatten och dagvatten). Dagvattentjänsten kan avse fastighet, gata eller allmän platsmark. Det finns även avgifter för särskilda VA-abonnemang, serviceåtaganden och industriavloppstaxa.

För varje enskild kund utgörs såväl anslutningsavgifter som bruksavgifter av en kombination av olika tillhandahållna tjänster. För att förenkla jämförelserna av hur taxeförändringarna påverkar olika kunder används särskilt framtagna typhus, som står modell för en viss kategori av kunder.

Anläggningsavgift

Av kommunfullmäktiges beslut den 29 januari 2018 i ärendet *Anläggningsavgift och dagvattentaxa* (dnr 112-1785/2017) framgår att anslutningsavgifterna ska höjas succesivt för att 2021 motsvara full

kostnadstäckning. I linje med detta beslut föreslår styrelsen för Stockholm Vatten AB avgiftshöjningar som för de särskilda typhusen innebär att avgifterna höjs med 28 procent jämfört med 2019.

Brukningsavgift

Styrelsen för Stockholm Vatten AB föreslår att brukningsavgifterna generellt höjs med fem procent från 2019 års nivå. Det motsvarar en ökning per hushåll i de särskilda typhusen med 8 kronor respektive 16 kronor per månad. Efter denna höjning bedöms avgiftsnivån vara den näst lägsta bland kommuner i Stockholms län.

Styrelsen föreslår att avgiften för bortledning av dagvatten från allmän platsmark höjs med cirka fem procent till 3,42 kronor (exklusive moms) per kvadratmeter.

Övriga förändringar

Styrelsen föreslår att taxan utökas med en ny abonnemangstyp för företag som behöver vatten i sin verksamhet, utan att vara inkopplade på ledningsnätet. De kan hämta vatten i särskilda vattentankstationer, så kallade vattenkiosker. Avgiften, exklusive moms, föreslås bli 4 000 kr per år. En rörlig avgift för förbrukning tillkommer samt en mindre avgift per abonnemang och för borttappad nyckel. För närvarande erbjuds denna tjänst endast i Liljeholmen och Tensta, men ambitionen är att utöka till fler platser på sikt. Syftet med abonnemangen är att minska uttaget av vatten från brandposter och den föreslagna avgiften är därför lägre än ett vanligt brandpostabonnemang.

Styrelsen föreslår att taxan utökas med en ny avgift för spillvatten med en betydande andel dag-, drän-, läck- och/eller grundvatten, vilket förekommer i vissa verksamheter som exempelvis sprängning och schaktning. En rörlig brukningsavgift föreslås, som är 50 procent av den fasta nyttoavgiften för flerbostadshus, industrier och andra fastigheter. Avgifter för eventuell föroreningshalt över gränsvärde enligt industriavloppstaxan (15 § i aktuell taxa) kan förekomma.

Enligt industriavloppstaxan utgår särskilda avgifter från verksamheter som har behov av rening av särskilt förorenat spillvatten. Särskild avgift utgår exempelvis när gränsvärdet för vissa ämnens partiklar överskrids. Styrelsen föreslår att taxan kompletteras med ett gränsvärde om 100 milligram per liter för oorganiskt suspenderat material, medan gränsvärdet för organiskt suspenderat material bibehålls på 300 milligram per liter. Avgiften, exklusive moms, för båda föroreningarna föreslås vara 2,62 kronor per kilogram.

Ekonomi

Styrelsens förslag till taxehöjningar baseras på beräkningar som gjordes i början av året, i samband med flerårsplanen för åren 2020-2022, samt en

prognosuppdatering under våren. Generellt föreslås taxorna höjas med fem procent, med undantag för anläggningsavgifterna som höjs betydligt mer. Baserat på senast prognostiserade volymförändringar innebär förslaget att de totala taxebaserade intäkterna 2020 beräknas öka med 67 mnkr, eller motsvarande cirka 5,3 procent, jämfört med aktuell prognos för 2019.

Taxehöjningen motiveras av betydande kostnadsökningar, som beskrivs i flerårsplanen. Den största kostnadsökningen beror på en ny hantering av slam från avloppsreningsverken, som innebär att slammet ska spridas på åkermark. Den nya entreprenaden för detta ger en kostnadsökning om 54 mnkr. Även personalförstärkningar och en förskjutning av tidplanen för nedläggningen av reningsverket i Bromma, vilket medfört ett behov av mer förebyggande underhåll, förklarar de ökade kostnaderna.

Taxeförslaget innebär att bolaget i den uppdaterade resultatbudgeten för 2020 beräknar ett positivt resultat efter finansnetto om 33 mnkr.

Styrelsen informerar om att 2019 års va-taxa för Huddinge kommun har överklagats med anledning av höjningen av anläggningsavgiften. Huddinge kommun handlägger ärendet i Förvaltningsrätten i Stockholm och bolaget bistår med underlag. Huddinge kommuns senaste yttrande lämnades in den 24 maj 2019. Om kommunfullmäktiges beslut skulle undanröjas behöver bolaget ta fram en ny taxa. Det kan innebära att den stegvisa höjningen behöver ske under en längre period än föreslagna fyra år. Styrelsen bedömer i nuläget risken som begränsad, då det finns rättsfall där större höjningar har bedömts vara skäliga.

Stockholm Vatten AB:s styrelse har den 12 juni 2019 beslutat om förslag till taxa för vatten och avlopp för 2020 och hemställt förslaget till kommunfullmäktige för beslut. Med anledning av att den föreslagna taxan saknade några tabeller beslutade bolagsstyrelsen den 29 augusti 2019 om ett reviderat förslag som är komplett.

Beredning

Ärendet har initierats av Stockholm Vatten AB och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret noterar att avgiften för bortledning av dagvatten på allmän platsmark föreslås öka med fem procent, vilket kommer att innebära en ökad kostnad år 2020 för trafiknämnden med cirka 1,7 mnkr.

Mina synpunkter

Stockholm Vatten och Avfall har i uppdrag att trygga och säkra Stockholms och Huddinges dricksvatten- och avloppshantering med en minimerad påverkan på miljön.

Förslaget på ny taxa för vatten och avlopp grundar sig bland annat på en förändrad slamhantering där mer slam framöver kommer spridas på åkermark. Återföring av fosfor till åkermark är viktig och kolinlagringen via mullen tillsammans med kväve och andra mikroämnen ger andra positiva värden. Stockholm Vatten jobbar samtidigt hårt för att klara kraven på tungmetaller och andra oönskade tillskott i avloppsslammet som gör att kostnaderna för rening och hantering ökar.

Jag ser därför att det är av stor vikt att vi gemensamt arbetar för att slammet är tillräckligt rent för att kunna spridas på åkermark enligt plan. Det bygger på ett gediget uppströmsarbete, det vill säga att minska nedsmutsningen vid källan. I det förebyggande uppströmsarbetet ser jag att vi har mycket att jobba med, bland annat är ekosystemtjänster mycket viktiga. Fler träd, mer planteringar och gröna tak kan fördröja och rena dagvatten i en betydande skala och på den vägen minska kostnaderna för Stockholm Vatten och i förlängningen för konsumenterna.

Att bland andra stadens verksamheter påverkas av en förändrad VA-hantering är ofrånkomligt. Trafiknämndens ökade kostnader hanteras i stadens budget för 2020.

Bilaga

VA-taxa 2020 - Taxa för vatten och avlopp Stockholm och Huddinge, förslag

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådets uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

    Taxa för vatten och avlopp 2020 i enlighet med förslag från Stockholm Vatten AB enligt bilaga 1 till utlåtandet, att gälla från och med den 1 januari 2020, fastställs.

Stockholm den 23 oktober 2019

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Katarina Luhr

Mats Larsson

Remissammanställning

Ärendet

Taxan består av i huvudsak av två slags avgifter; anläggningsavgift och brukningsavgift. Anläggningsavgiften är en engångsavgift som betalas i samband med anslutning till det kommunala VA-nätet. Brukningsavgifter betalas löpande och baseras på förbrukning av olika tillhandahållna vattentjänster (dricksvatten, spillvatten och dagvatten). Dagvattentjänsten kan avse fastighet, gata eller allmän platsmark. Det finns även avgifter för särskilda VA-abonnemang, serviceåtaganden och industriavloppstaxa.

För varje enskild kund utgörs såväl anslutningsavgifter som brukningsavgifter av en kombination av olika tillhandahållna tjänster. För att förenkla jämförelserna av hur taxeförändringarna påverkar olika kunder används särskilt framtagna typhus, som står modell för en viss kategori av kunder.

Anläggningsavgift

Av kommunfullmäktiges beslut den 29 januari 2018 i ärendet *Anläggningsavgift och dagvattentaxa* (dnr 112-1785/2017) framgår att anslutningsavgifterna ska höjas succesivt för att 2021 motsvara full kostnadstäckning. I linje med detta beslut föreslår styrelsen för Stockholm Vatten AB avgiftshöjningar som för de särskilda typhusen innebär att avgifterna höjs med 28 procent jämfört med 2019.

Brukningsavgift

Styrelsen för Stockholm Vatten AB föreslår att brukningsavgifterna generellt höjs med fem procent från 2019 års nivå. Det motsvarar en ökning per hushåll i de särskilda typhusen med 8 kronor respektive 16 kronor per månad. Efter denna höjning bedöms avgiftsnivån vara den näst lägsta bland kommuner i Stockholms län.

Styrelsen föreslår att avgiften för bortledning av dagvatten från allmän platsmark höjs med cirka fem procent till 3,42 kronor (exklusive moms) per kvadratmeter.

Övriga förändringar

Styrelsen föreslår att taxan utökas med en ny abonnemangstyp för företag som behöver vatten i sin verksamhet, utan att vara inkopplade på ledningsnätet. De kan hämta vatten i särskilda vattentankstationer, så kallade vattenkiosker.

Avgiften, exklusive moms, föreslås bli 4 000 kr per år. En rörlig avgift för förbrukning tillkommer samt en mindre avgift per abonnemang och för borttappad nyckel. För närvarande erbjuds denna tjänst endast i Liljeholmen och Tensta, men ambitionen är att utöka till fler platser på sikt. Syftet med abonnemangen är att minska uttaget av vatten från brandposter och den föreslagna avgiften är därför lägre än ett vanligt brandpostabonnemang.

Styrelsen föreslår att taxan utökas med en ny avgift för spillvatten med en betydande andel dag-, drän-, läck- och/eller grundvatten, vilket förekommer i vissa verksamheter som exempelvis sprängning och schaktning. En rörlig bruksavgift föreslås, som är 50 procent av den fasta nyttoavgiften för flerbostadshus, industrier och andra fastigheter. Avgifter för eventuell föroreningshalt över gränsvärde enligt industriavloppstaxan (15 § i aktuell taxa) kan förekomma.

Enligt industriavloppstaxan utgår särskilda avgifter från verksamheter som har behov av rening av särskilt förorenat spillvatten. Särskild avgift utgår exempelvis när gränsvärdet för vissa ämnens partiklar överskrids. Styrelsen föreslår att taxan kompletteras med ett gränsvärde om 100 milligram per liter för oorganiskt suspenderat material, medan gränsvärdet för organiskt suspenderat material bibehålls på 300 milligram per liter. Avgiften, exklusive moms, för båda föroreningarna föreslås vara 2,62 kronor per kilogram.

Ekonomi

Styrelsens förslag till taxehöjningar baseras på beräkningar som gjordes i början av året, i samband med flerårsplanen för åren 2020-2022, samt en prognosuppdatering under våren. Generellt föreslås taxorna höjas med fem procent, med undantag för anläggningsavgifterna som höjs betydligt mer. Baserat på senast prognostiserade volymförändringar innebär förslaget att de totala taxebaserade intäkterna 2020 beräknas öka med 67 mnkr, eller motsvarande cirka 5,3 procent, jämfört med aktuell prognos för 2019.

Taxehöjningen motiveras av betydande kostnadsökningar, som beskrivs i flerårsplanen. Den största kostnadsökningen beror på en ny hantering av slam från avloppsreningsverken, som innebär att slammet ska spridas på åkermark. Den nya entreprenaden för detta ger en kostnadsökning om 54 mnkr. Även personalförstärkningar och en förskjutning av tidplanen för nedläggningen av reningsverket i Bromma, vilket medfört ett behov av mer förebyggande underhåll, förklarar de ökade kostnaderna.

Taxeförslaget innebär att bolaget i den uppdaterade resultatbudgeten för 2020 beräknar ett positivt resultat efter finansnetto om 33 mnkr.

Styrelsen informerar om att 2019 års va-taxa för Huddinge kommun har överklagats med anledning av höjningen av anläggningsavgiften. Huddinge kommun handlägger ärendet i Förvaltningsrätten i Stockholm och bolaget bistår med underlag. Huddinge kommuns senaste yttrande lämnades in den 24 maj 2019. Om kommunfullmäktiges beslut skulle undanröjas behöver bolaget ta fram en ny taxa. Det kan innebära att den stegvisa höjningen behöver ske under en längre period än föreslagna fyra år. Styrelsen bedömer i nuläget risken som begränsad, då det finns rättsfall där större höjningar har bedömts vara skäliga.

Stockholm Vatten AB

Stockholm Vatten AB beslutade vid sitt sammanträde den 29 augusti 2019 följande.

Att godkänna reviderat förslag till taxa för vatten och avlopp 2020 i enlighet med bilaga 1 till ärendet.

Att hemställa förslaget till kommunfullmäktige i Stockholm och Huddinge för beslut.

Stockholm Vatten AB:s yttrande daterat den 20 augusti 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm Vatten och Avfall har i uppdrag att trygga och säkra de snabbt växande Stockholms och Huddinges dricksvatten- och avloppshantering med en minimerad påverkan på miljön. Det innebär kostnader för förstärkt underhåll och utbyggnad av anläggningar och ledningsnät. För att förverkliga detta, i enlighet med bolagets strategiska plan, behöver intäkterna, genom brukningsavgifterna, utvecklas i takt med kostnaderna. Vidare behöver intäkterna för nyanslutning, genom anläggningsavgifterna, spegla motsvarande kostnader.

För att täcka bolagets kostnader för VA-verksamheten under 2020 föreslås en generell höjning av brukningsavgifterna med 5 %, inklusive avgifter för särskilda VA-abonnemang. Detta är samma nivå som inriktningsärendet och flerårsplan för 2020-2022. För en jämförbar villa, så kallad typhus A, blir ökningen 189 kr per år. Årskostnaden blir 3 964 kr (inkl. moms). Detta motsvarar en kostnadsökning på 16 kr per månad. För ett flerfamiljshus, så kallad typhus B, blir ökningen 1 437 kr per år, till en total årskostnad på 30 169 kr (inkl. moms). Detta motsvarar en ökning på 8 kr per månad och lägenhet.

I enlighet med beslutad plan för att uppnå full kostnadstäckningsgrad vid ny anslutning av fastigheter föreslås en höjning av anläggningsavgiften som motsvarar 28 % för typhus A, till 156 500 kr (exkl. moms), och 28 % för typhus B, till 351 100 kr (exkl. moms).

Höjningen av anläggningsavgiften 2020 är kraftig men i linje med bolagets strävan efter 100 % kostnadstäckningsgrad. Före första höjningen 2018 uppgick täckningsgraden till ca 40 %. Höjningen 2020 är den tredje i ordningen. I jämförelse med andra kommuner i Stockholms län skulle anläggningsavgiften efter höjningen hamna i mittensegmentet bland länets 26 kommuner.

Kommunfullmäktiges beslut av 2019 års VA-taxa för Huddinge kommun har överklagats med anledning av höjningen av anläggningsavgiften. Huddinge kommun handlägger ärendet i Förvaltningsrätten i Stockholm och bolaget bistår med underlag. Kommunens senaste yttrande lämnades in den 24 maj 2019. Om kommunfullmäktiges beslut skulle undanröjas behöver bolaget ta fram en ny taxa och rätta de felaktiga avgiftsuttagen. Det kan innebära att den stegvisa höjningen behöver ske under en längre period än föreslagna fyra år. Bolaget bedömer i nuläget risken som begränsad då det finns rättsfall där större höjningar varit skäligena.

Stockholm Vatten AB:s styrelse har den 12 juni 2019 beslutat om förslag till taxa för vatten och avlopp för 2020 och hemställt förslaget till kommunfullmäktige för beslut. Med anledning av att den föreslagna taxan saknade några tabeller beslutade bolagsstyrelsen den 29 augusti 2019 om ett reviderat förslag som är komplett.

Beredning

Ärendet har initierats av Stockholm Vatten och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 september 2019 har i huvudsak följande lydelse.

I kommunfullmäktiges budget för 2019 anges i ägardirektiven för Stockholm Vatten och Avfall AB, moderbolag till Stockholm Vatten AB, att avgifterna för allmänna vattentjänster ska sättas på en nivå som motsvarar och säkerställer en långsiktigt hållbar finansiering av verksamheten.

Stadsledningskontoret kan konstatera de föreslagna avgifterna för 2020 ligger i linje med ägardirektiven och kommunfullmäktiges principbeslut den 29 januari 2018 om anläggningsavgifter och dagvattenavgifter i ärendet *Anläggningsavgift och dagvattentaxa* (dnr 112-1785/2017). Stadsledningskontoret har inget att invända mot förslaget.

Stadsledningskontoret noterar att avgiften för bortledning av dagvatten på allmän platsmark föreslås öka med fem procent, vilket kommer att innebära en ökad kostnad år 2020 för trafiknämnden med cirka 1,7 mnkr. Stadsledningskontoret utgår ifrån att trafiknämnden hanterar denna ökning inom ramen för tilldelad driftbudget.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fastställer taxa för vatten och avlopp 2020, enligt bilaga 1, att gälla från och med den 1 januari 2020.